

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2024. szeptember 16.

1. Határellenőrzéseket jelentett be a szövetségi belügyminiszter

Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter minden német országhatárra ideiglenes határellenőrzéseket rendelt el. Ezt az illegális migráció korlátozásával, valamint a belső biztonság védelmével az iszlamista terrorizmus és a határokon átnyúló bűnözés által jelentett jelenlegi fenyegetésekkel szemben indokolta. Az ellenőrzések szeptember 16-án kezdődnek, és először hat hónapig tartanak. Ez azt jelenti, hogy „*a helyhez kötött és mozgó határrendészeti intézkedések teljes csomagja, beleértve a visszaküldés lehetőségét az európai és nemzeti joggal összhangban*” minden határon érvényben lesz – olvasható a minisztérium közleményében, kiemelve azonban, hogy az ingázókra gyakorolt hatást a lehető legkisebbre kell csökkenteni.

A miniszter már 2023. október közepén elrendelte Németország Lengyelországgal, Csehországgal és Svájcjal közös határainál az állandó ellenőrzéseket, míg a német-osztrák szárazföldi határon 2015 szeptembere óta folyamatosak az ellenőrzések, valamint most nyáron – a labdarúgó Európa-bajnokság idején – a Franciaországgal, Luxemburggal, Hollandiával, Belgiummal és Dániával közös határon is ellenőrzéseket tartottak.

Faeser a határellenőrzés mellett a bevándorlók visszautasításának kiterjesztését is bejelentette a német határokon, mindazonáltal részletek közlése nélkül. A miniszter szerint a CDU/CSU-frakcióval és a tartományok képviselőivel tartott múlt heti migrációs megbeszélést követően a német kormány kidolgozott egy „*az európai joggal összhangban lévő, hatékony visszaküldési modellt*”, ami túlmutat a jelenlegi kitoloncolásokon. A visszatoloncolás Németország belső határain csak akkor lehetséges, ha közvetlenül a határon történik az ellenőrzés. A belügyminisztérium adatai szerint 2023 októbere óta az ilyen ellenőrzések során mintegy 52.000 illegális belépést észleltek Németországba, és mintegy 30.000 visszatoloncolást hajtottak végre. Ez utóbbi jelenleg csak bizonyos esetekben létezik: ha valakit kitiltottak az országba való beutazásból, vagy nem kért menedékjogot.

A német miniszter bejelentésére Ausztria már bejelentette, hogy nem fogadja be a Németország által elutasított beutazókat. „*Ausztria nem fogad be olyan embereket, akiket Németország visszautasít*” – mondta Gerhard Karne osztrák belügyminiszter, hozzátéve, hogy utasította az osztrák szövetségi rendőrség vezetőjét, hogy „*ne hajtson végre semmilyen átvételt*”. Ezen felül több, az ellenőrzések által közvetlenül érintett szomszédos ország bírálta a tervezett határellenőrzéseket. Donald Tusk lengyel miniszterelnök elfogadhatatlannak nevezte az intézkedéseket, valamint Kyriakos Mitsotakis görög miniszterelnök is élesen bírálta az ellenőrzéseket, és kijelentette, hogy az illegális migrációra nem lehet megoldás a schengeni térség egyoldalú aláírása.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. A közvélemény-kutatások szerint Brandenburgban is első helyen végezhet az AfD

A kevesebb mint egy hét múlva esedékes brandenburgi tartományi parlamenti választásokon az AfD-nek minden esélye megvan arra, hogy a tartomány legerősebb pártjává váljon, és a második helyre szorítsa a tartományi miniszterelnököt adó SPD-t, míg a Zöldek ismét izgulhatnak, hogy sikerül-e megugraniuk az öt százalékos bejutási küszöböt.

Ha most tartanának választásokat az előrejelzések szerint a pártok a következő eredményeket érnék el: Az SPD jelenleg 26%-on állna, az AfD 29%-on, a CDU 15%-ot érne el, a Zöldek pedig 5%-kal épphogy bejutnának a tartományi törvényhozásba. A Die Linke és a BVB/Freie Wähler egyenként 3%-kal nem ugranák meg a küszöböt, hacsak nem sikerül egyéni választókerületi mandátumot szerezniük. A télen alapított BSW 14%-ot érne el, míg az FDP-t pedig három százalék alatt mérik. Jelen állás szerint, ha a Zöldek bejutnak a tartományi parlamentbe, akkor az éppen elég lehet az SPD, a CDU és a Zöldek jelenlegi közös kormányának folytatásához.

A legutóbbi, 2019-es tartományi parlamenti választáson az SPD 26,2%-on, az AfD 23,5%-on, a CDU 15,6 %-on, a Zöldek 10,8%-on, a Die Linke 10,7%-on, a BVB/FW 5,0%-on, az FDP pedig 4,1%-on végzett.

A megkérdezettek 30%-a számára jelenleg a „menekültügy/menekültügy/vándorlás” problémái a legfontosabb politikai kérdések Brandenburgban. A második helyen az „iskola/oktatás” (21%) áll, majd az „infrastruktúra” (12%), az „AfD/jobboldal” (11%) és az „energia/klíma” (9%) következik.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#).

3. Migrációs megállapodás Kenyával és Üzbegisztánnal

A német kormány két további migrációs megállapodásról tárgyalt Üzbegisztánnal és Kenyával. Utóbbi esetében az utolsó részletekben való megállapodást követően már pénteken sor került a dokumentum aláírására William Ruto kenyai elnök berlini látogatása során. Üzbegisztán esetében pedig hétfőn – Olaf Scholz (SPD) kancellár vasárnap kezdődött közép-ázsiai körútjának második napján került sor. Scholz üzbegisztáni és kazahsztáni látogatása során mind az öt közép-ázsiai ország kormányfőjével találkozik majd. A két országgal kötött megállapodások célja egyrészt a Németországban potenciálisan munkát vállaló szakmunkások képzése és toborzása, másrészt a Scholz kormány cserébe fel kívánja gyorsítani az elutasított menedékkérők repatriálását is.

A migrációs megállapodásokra a Scholz-kormány az elutasított menedékkérők megkönnyített kitoloncolásának egyik kulcsaként tekint. Ezen megállapodások olyan csereüzletek, amelyekben az érintett országok képzési együttműködésből, vízumkönnyítésből vagy gyakornokok toborzásából is profitálhat. Cserébe az érintett ország vállalja a kiutasított személyek hazatértének a támogatását, hiszen a származási országok együttműködése nélkül több kitoloncolás aligha lehetséges. „*Kenyának gazdasági és politikai befolyásával Kelet-Afrikában különleges jelentőségű partnere van számunkra*” – jelentette ki Joachim Stamp, a szövetségi kormány migrációs megállapodásokért felelős különleges megbízottja. A mostani megegyezéseket több hónapos tárgyalások előzték meg. Legutóbb Grúziával kötött ilyen megállapodást a német kormány (Marokkóval és Indiával már korábban aláírt hasonló tartalmú egyezményt Berlin), míg korábban Kenyán és Üzbegisztánon kívül Moldovával, Kirgizisztánnal, Kolumbiával, Ghánával és a Fülöp-szigetekkel is folytak tárgyalások. Az ismertté

vált tervek szerint Üzbegisztán a megállapodásban foglaltakon kívüli kérdésekben is központi szerepet játszik majd a német migrációs politikában. A német hatóságok ugyanis azt tervezik, hogy együttműködnek az ottani kormánnyal és a Kam Air afgán magán légitársasággal, hogy az Afganisztánba való kitoloncolás során ne kelljen közvetlenül a tálibokkal együttműködni.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. A CDU/CSU kihátrál a Scholz-kormánnyal folytatott migrációs tárgyalásokról

A CDU/CSU látszólag végérvényesen félbeszakította a migrációs politika közös reformjáról folytatott tárgyalásokat a szövetségi kormánnyal. Az Unió-pártok és a koalíció képviselői „*nem jutottak közös eredményre*” a berlini konzultációk során – közölte Thorsten Frei (CDU), a CDU/CSU Bundestag-frakciójának parlamenti ügyvivője, aki az Unió-pártok főtárgyalójaként vett részt a tárgyalásokon. Frei kijelentette, hogy a jelenlegi formában nincs értelme a megbeszélések folytatásának, ugyanis a legnagyobb ellenzéki frakció álláspontja szerint a kormány a menedékkérők német határokon történő visszautasítására vonatkozó javaslatai nem voltak elég messzemenőek. „*Ami az asztalon volt, az nem felelt meg az Unió-pártok elképzeléseinek*” – nyilatkozta Roman Poseck (CDU) hesseni belügyminiszter, aki szerint „*valódi fordulatra van szükség a migrációs politikában*”. Friedrich Merz CDU-elnök szerint a hárompárti kormány nem akar igazi fordulatot a migrációs politikában és nem akar már a német államhatáron tényleges visszatoloncolásokat foganatosítani. A kormány tagjai ezzel szemben pozitívan értékelték a három koalíciós párt által kidolgozott megoldásokat. Nancy Faeser (SPD) szövetségi belügyminiszter egy olyan új határeljárást mutatott be, amelynek célja az lenne, hogy az EU-ban védelmet kereső embereket megakadályozza a Németországba való tovább utazásban. Ennek megfelelően a szövetségi rendőrség a jövőben ellenőrizni fogja, hogy egy másik uniós tagállam felelős-e a menekültügyi eljárás lefolytatásáért, amennyiben valaki menedékkérelmet kér. Ehhez a védelmet kérő személyt is kihallgatnák. Utóbbi feladathoz az Eurodac azonosító adatbázis is segítséget nyújthatna, majd ezt követően a szövetségi rendőrség az illetékes bírósághoz fordulhatna őrizetbe vételért, amennyiben rendelkezésre állnak őrizetbe vételi kapacitások. A Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (BAMF) ezután gyorsabban megindíthatja az úgynevezett dublini eljárást, amelynek célja, hogy az érintett személyt Németországból visszaküldjék az illetékes európai országba. Faeser szerint ez a modell összhangban lenne a jelenlegi nemzetközi joggal.

A tárgyalások megszakítását követően a Bundestagban a kormányfő és az ellenzék vezére hevesen kritizálták egymás politikáját. „*Nem fogunk Önökkel végtelen tárgyalási ciklusba bocsátkozni*” – hangsúlyozta Merz a Bundestagban. Egyúttal egyértelműen visszautasította Olaf Scholz (SPD) kancellárnak a konzultációs forduló lefújása után elhangzott vádját, miszerint a CDU/CSU már a kezdetektől fogva tudta, hogy meg akarja szakítani a tárgyalásokat. Előzőleg Scholz ismét élesen bírálta a tárgyalások megszakítását, és közvetlenül támadta a CDU-elnököt is. „*Túlzottan taktikai játékot játszottak és ez nem jó Németországnak*” – mondta Scholz, aki egyúttal kitartott azon kijelentése mellett, hogy a tárgyalási forduló előtti lefújását a CDU/CSU már két-három héttel ezelőtt eltervezte. Az Unió-pártok viselkedését „*színházi előadásnak*” nevezte, ahogyan azt közvetlenül a tárgyalások befejezése után is tette.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Vita a Bundestagban a 2025-ös költségvetési tervezetről

A német kormány benyújtotta a Bundestagnak a több hónapon át tartó vitákkal kísért, nehezen elfogadott költségvetési tervezetét a 2025-ös évre. Míg Christian Lindner (FDP) szövetségi pénzügyminiszter a képviselők előtt tartott beszédében megvédte a tervezetet, addig az ellenzéki képviselők ismét éles kritikát fogalmaztak meg azzal szemben. A miniszter szerint joggal mondható, hogy az elhúzódó kormánykoalíciós tárgyalás nem volt egy „sétagalopp”. Mindazonáltal a kormány felismerte a gazdasági, jogi és politikai korlátokat. Ezzel kapcsolatban Lindner hangsúlyozta, hogy „amíg lehetséges a megegyezés, addig meg kell állapodni”. Szerinte a nehéz kiindulási helyzet ellenére sikerült átfogó könnyítéseket és javításokat elérni az állampolgárok számára nyújtott juttatások terén. Említette a magasabb gyermekkedvezményt és adókedvezményeket is. A miniszter kiemelte továbbá, hogy az állam lemond a bevételeiről is, hogy erősítse az állampolgárok vásárlóerejét és elősegítse a magánberuházásokat. Ezen felül az FDP-s politikus cáfolta a CDU/CSU Bundestag-frakció vádjait, miszerint a költségvetés alkotmányellenes lenne.

Az Unió-pártok ezzel szemben a nagyon magas, 12 milliárd eurós betervezett költségvetési hiányt kifogásolták. Ez szerintük azt jelenti, hogy a kormány a jövő évben nem költ el 12 milliárd eurót a költségvetésből, például azért, mert korábban tervezett projektek hiúsulnak meg, vagy nem hívnak le forrásokat. „Soha egyetlen költségvetés sem tartalmazott még ilyen sok fedezetlen tételt” – mondta Mathias Middelberg, a CDU/CSU frakcióvezető-helyettese „maximálisan irreálisnak, tisztességtelennek és felelőtlennek” nevezve a kormány tervezetét. Bár a pénzügyminiszter próbálta védeni a kormánykoalíció által benyújtott ötleteket, a többi ellenzéki pártnak sem volt egy jó szava a tervezettel kapcsolatban.

Következőnek a költségvetésről november végén fog vitázni a Bundestag, addig az üléséig a kormánykoalíció pártjainak végleges megállapodásra kell jutnia a teljes tervezetről és a 12 milliárd eurós hiány csökkentésének részleteiről.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

6. EU-Mercosur megállapodás – francia vétó állhat a német remények útjában

Miközben a Német Ipari és Kereskedelmi Kamara (DIHK) újfent az EU-Mercosur megállapodás mihamarabbi megkötése mellett száll síkra, addig az új francia miniszterelnök előzetes bejelentései alapján Franciaország továbbra is prioritásként tekint az egyezmény megkötésének megakadályozására.

Az EU és a Mercosur-országok (Argentína, Brazília, Paraguay és Uruguay) közötti szabadkereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások már 1999-ben megkezdődtek, és 2019-ben elvi megállapodás is született a részletekről, azonban a szerződés mindeztáig nem került ratifikálásra. A megállapodás, amely több mint 780 millió embert érint, eltörléne az uniós vámok mintegy 93%-át. Ezzel pedig az EU eddigi legnagyobb mértékű – vámok eltörlését érintő – kereskedelmi megállapodásává válna. Egyes médiaértesülések szerint felmerült annak a lehetősége, hogy a megállapodást a G20-ak november 18-i brazíliai csúcstalálkozójaig aláírhatják. A megegyezés azonban jelenlegi formájában továbbra is elfogadhatatlan az új francia kormány számára. Michel Barnier új francia miniszterelnök és vele együtt Emmanuel Macron államfő célja egy olyan blokkoló kisebbség létrehozása lenne, amely megakadályozhatná a szerződés aláírását. Francia sajtóforrások szerint a szerződés jelenlegi formájában elfogadhatatlan Barnier számára, aki ragaszkodik az

úgynevezett „tükörczáradékokhoz” Franciaország régóta fennálló, tárgyalások során képviselt vörös vonalához. Ezen álláspont lényege, hogy a dél-amerikai országokban hasonlóan szigorú mezőgazdasági, vagy a környezetvédelemi szabályozásokat kell érvényesíteni, mint az EU-ban. Ezzel szemben szeptember elején az EU 11 tagállama, köztük Németország és Spanyolország levelet küldött az Európai Bizottságnak, amelyben felszólítják azt a tárgyalások felgyorsítására.

A német álláspont szerint a megállapodás kulcsfontosságú szerepet játszhatna az európai gazdaság növekedésének újbóli felpörgetésében. Volker Treier, a (DIHK) külkereskedelmi vezetője szerint, az EU-Mercosur megállapodás véglegesítése „*abszolút változásokat idézhetne elő és fontos reménysugár lenne exportorientált vállalataink számára a jelenlegi gazdasági visszaesésben*”. „*A Mercosur-országokba irányuló európai export mintegy 85%-át vámok terhelik, ami évente 4 milliárd eurós költséget jelent a vállalatok számára. (...) A német gazdaságnak óriási hasznára válna ezeknek a kereskedelmi korlátozásoknak a megszüntetése*” – véli Treier.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Rendezvényajánló

Szeptember 29-én az Osztrák Köztársaság történelmi szavazás elé néz. A 2024-es szuperválasztási évben tavasszal Salzburgban és Innsbruckban tartottak önkormányzati választásokat, most pedig a júniusi európai parlamenti választások után, valamint a stájerországi és vorarlbergi tartományi parlamenti voksolás előtt olyan szövetségi parlamenti választásra kerül sor, amely új fejezetet nyithat az ország politikai életében. **Ezen választás nyomán követésére Intézetünk választási estet szervez 2024. szeptember 29-én 16.00 órától az MCC Scrutonban.**

További információért kattintson [Intézetünk honlapjára](#).

Cikk- és interjúajánló

Dobrowiecki Pétert, kutatási vezetőnket az Index kérdezte a solingeni késelés következményeiről a német politika számára, valamint az AfD jelentős megerősödéséről a kelet-német tartományokban.

A teljes cikk elolvasásához kattintson az [Index honlapjára](#).

Intézetünk igazgatója, Bauer Bence a német határellenőrzések kiterjesztéséről és azok EU-ra gyakorolt hatásáról nyilatkozott a Hír Tv-nek.

A teljes interjú megtekintéséhez kattintson a [Hír Tv honlapjára](#).

A Kossuth Rádió Vasárnapi újság című műsorában Bauer Bence, Intézetünk igazgatója beszélt a német határellenőrzések visszaállításáról.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

A Hit Rádió Ultrahang plusz című műsorában Intézetünk igazgatója, Bauer Bence nyilatkozott a német migrációs politika változásáról és a kitoloncolások számának lehetséges növekedéséről.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson az [Ultrahang Youtube-csatornájára](#).

Kutatási vezetőnk, Dobrowiecki Péter az M5 Ez itt a kérdés című műsorában beszélgetett további szakértőkkel a német gazdaság helyzetéről.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

A 35 évvel ezelőtti határnyitás történetéről és mai napig ható jelentőségéről Intézetünk igazgatója, Bauer Bence nyilatkozott a Katolikus Rádió Kerengő című műsorában.

A teljes interjú meghallgatásához kattintson a [Katolikus Rádió honlapjára](#).

Visszaállítják a teljes határellenőrzést Németország összes határán. A német kormány ugyanis képtelenek tűnik más eszközökkel felvenni a harcot az illegális migrációval, és az ezzel összefüggő terrorral. A témában Dobrowiecki Péter, kutatási vezetőnk nyilatkozott a Hír Tv híradójának.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Hír Tv honlapjára](#).

A Napi aktuálisban Bauer Bence, Intézetünk igazgatója fejtette ki véleményét arról, hogy Németország visszaállítja a határellenőrzést az illegális migránsok miatt.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Hír Tv honlapjára](#).

Az M5 Ez itt a kérdés című műsorában Intézetünk igazgatója, Bauer Bence beszélgetett az Európai Unió demokratikus válságáról és az EP választások hatalmi erőviszonyokra gyakorolt hatásáról.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson az [M5 Youtube-csatornájára](#).

Magyarország más - Az MCC szakértőinek tollából jelent meg egy Magyarország-melléklet a Die Tagespost című német katolikus hetilapban. A szócikkek célja, hogy a német olvasóknak közérthetően, mégis objektív tények mentén tárja fel a magyar politika aktuális kérdéseit – számol be a Magyar Nemzet.

A teljes beszámoló elolvasásához kattintson a [Magyar Nemzet honlapjára](#).

A Páneurópai Piknik és a határnyitás 35. évfordulója alkalmából Berlinben tartott rendezvényünkről az M1 is beszámolt.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Médiaklikk honlapjára](#).

Németországban történelmi győzelmet aratott az ellenzék által szélsőjobboldalinak bélyegzett AfD a tartományi választásokon. Bár a koalíció gondolatától eddig minden párt elzárkózott a társadalom gondolatmenetének változását jól tükrözi a bevándorlásellenes párt térnyerése. A témában Bauer Bence, Intézetünk igazgatója fejtette ki véleményét.

A teljes adás megtekintéséhez kattintson a [Hír Tv honlapjára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együtműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos, Dobrowiecki Péter

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu